

side ved hr. direktør Monsen med assistance av Bergens privatbank og Bergens kredbanks chefer og det er vort sikre haab at den i løpet av ikke mange dage vil bringe tilfredstillende resultater og dermed ogsaa den for os fornødne hjælp.

Imidlertid maa vi henstille til vore forskjellige indskytere og kreditorer at vise hensyn og overbærenhet, idet vi før stillingen er endelig opklart ikke finder at kunne fortsatte vore utbetalinger. De banker under hvis tilsyn vi for øieblikket har stillet vore affærer vil findes villig til at belaae vore indskudsbøker til et passende beløp. I den tid under hvilken dette tilsyn utstrækkes vil der av os ingen større dispositioner ved salg eller avviklinger av paatrængende forpligtelser finde sted uten i samraad med de tilsynsførende banker. De tre nævnte banker har anmodet Land-

banken indtil den nu paagaende undersøkelse er tilendebragt. Bankens raad og styre har efterkommet denne anmodning, hvorefter banken indtil videre bare forpligtes ved fælles underskrift av de herrer bankchef Knut Jørgensen og overretssakfører J. Helgesteun. Vi tør av hensyn til den store interesse der vil knytte sig til at vi faar anledning til at ordne vore affærer i ro henstille til publikum og pressen at avvente det resultat som vil komme til at foreligge i affæren inden ganske kort tid.

„Dagsposten“s Bergens-korrespondent telegraferer idag:

Landsbankens kommuniké, som blev utsendt igaarafes har vakt tilfredshet her i byen saavel blandt forretningsfolk som indskydere. Det anses nu for git, at Norges bank trær støttende til. Det forlyder med bestemt, at salget av „Løvli“ vil gaa i orden.

os ret til at ta andet standpunkt til hundene end tidligere, ialfald ikke søndenfor Finnmarkens amt. Allikevel er den blit til fordel for os, fordi de bufaste nu passer bedre paa sine hundende end før. En anden meget betydningsfuld sak som trænger at komme op til drøftelse, er *lovbestemmelser lapperne imellem*. De nuværende lovløse tilstande lar sig ikke praktisere nu.

— Hvorfor er lapperne utilfreds med den nugjældende skolelov?

— Fordi den nuværende almueskole viser sig at være til litet gavn for flytlapperne. Skoletiden er for usammenhengende. La os f. eks. si at skoletiden begynder mens vi er paa Renfjell. Inden neste skoletermin er lapperne flyttet til et nyt distrikt, og barna maa begynde paa skolen der. Læreren kjender ikke barna, og barna kjender ikke læreren. Dette er uheldig for begge parter, særlig for barna som derved ikke faar det fulde utbytte av undervisningen. Efter min opfatning indtar ogsaa religionen en for beskeden plads blandt skolens fag nutildags, ti der er et sterkt religiøst drag i den lappiske folkekarakter. Den ideelle ordning for skolen vilde efter min mening være almueskoler (offentlige skoler) ogsaa for lappobarn. Vi lapper elsker vort vakre sprog og vor typiske nationaldragt. Derfor er det vort indørligste ønske, at det i fremtiden kunde komme derhen, at der i disse skoler blir indført timeundervisning i lappisk sprog ved siden av det norske sprog som vi som et lovtvillig folk og norske borgere betrakter og erkjender som vort fædrelands officielle sprog.

— Og organisationen?

— Den første forening blev stiftet i 1907 og heter Brurskankens samiske lag. Dets nuværende formand er min mand, Thomas Renberg. Lagets kvindeforening hvis formand jeg er, er det eneste som nu indbyr til møtet i Trondhjem.

Begravelse.

Handelsreisende John S. Mnueths begravelse foregik lørdag middag fra Tilfredshet likkappel under meget stor deltagelse fra slægtninger, venner og kolleger. Pastor Weider talte vakkert og gripende om avdøde og bragte tilslut den sidste hilsen fra dem som hadde lært avdøde at kjende, fra hans slægtninger og dypt sørgende bustru og bars.

Paa den rigt blomstersmykkede kiste saaes en vakker krans fra firmaet Øien & Wahl.

Fra handelsreisendes forening nedla reisende E. D. Gjone en krans med anerkjennende ord om avdøde som menneske og kollega. Fra en kvindeforening blev der ogsaa nedlagt en krans.

Pastor Weider forrette ved graven.

Da „læsarne“ fik fordrevet Anders Hovden fra Aalesund. Klo k r Syltevi s storbedri ter.

Tok de demmesyke livet av Johannes Johnsen?

Anders Hovden redegjer nærmere i „Søndmørsposten“ for grunden til at han ikke mottok kaldet til sogneprest i Aalesund.

Et bev ikkje svikta og heller ikkje er eg rødd! skriver han.

Orsaki til at eg sa ifraa meg Aalesund er einaste den, at eg orka ikkje koma inn i den hjartera, hovmodige demesykje, som synde seg

Det social-politiske lappemøte i Trondhjem.

Oplysningsarbeidet, renbeitesaken og lappeloven.

Et interview med formanden.

Sfru Elsa Renberg.

Det social-politiske møte, som er planlagt avholdt i Trondhjem i februar, synes at bli omfattet med stor interesse ikke blandt lapperne selv, men ogsaa av den bosittende befolkning. Ogsaa fra Sverige ventes adskillig deltagelse.

Initiativet til møtet er tat av Brurskankens samiske kvindeforening, som nedsatte en arbeidskomité. Denne komité har at planlægge og forberede møtet. Formanden og sjælen i hele arbeidet er den begavede lappkvinde fru Elsa Renberg, hvis navn er respektert og kjendt i broderlandene om Kjølen.

— Hvorfor sammenkaldes nu stammefrønderne av samofolket til møte her i Trondhjem?

— For at de kan vækkes av sin sløvhet til selvtænkning og varetagelse av sine interesser, og for at nordmændene skal lære at kjende os som vi er og kjende os som et folk og derved bli mere interessert for os og vor sak. Det tror jeg bedst vil ske ved møte i en stor by hvor forholdene er større end vi er vant til. Gjennem mange aar har det været et brændende ønske at faa et saadant møte istand.

— Føler ikke lapperne selv nogen trang til dette møte?

— Jeg tør si at den yngre slægt og en liten del av de ældre gjør det; men der er sørgelig mange som er temmelig ikkegyldige endnu.

— Hvad er der som især ligger Dem paa hjerte?

— Først og fremst

oplysningsarbeidet.

for det er oplysning, kundskaper vi mangler. Den kan vi faa i skolen, ved foredrag, tilsskrifter og andet betærende læsestof. Der-næst kommer

renbeitesaken

Renbeitelovens bestemmelser av 1883 er trykkende for lapperne, særlig bestemmelsen om vaarbeidet. Om vaaren beiter renene tilfjells, men søker gjerne ned mot skogen og dalførerne, hvor der først blir bar mark. Naar det begynner at gro i dalførerne lokkes renen ganske naturlig ned av den herlige duft av „gro“ og kommer saaledes paa bøndernes utslaater. Og renen maa beite græs om vaaren. Da mange gaarde ligger langt tilfjells, kommer renen ogsaa mangen gang paa indmarken. Nu kan lapperne med særlig store anstrengelser paae at renen ikke kommer paa indmarken, men selvfølgelig kan det allikevel komme til at ske. Utengslaatten er årsak til mange kollisioner og processer mellem de fæstboende og lapperne. Ti fra utmarken (havnings- og utengslaatter) formaar lapperne med sin bedste vilje ikke at hokle sine dyr. Mange bønder er taalmodige, andre er det slet ikke. Dette er indledertid en ubøidbar situation for lapperne. — I sommertiden beiter renen paa høifjeldet. Om dagen naar det er godt og varmt holder den til paa sneskavlen og henter om natten sin næring paa græslekkerne. — Høstbeiten er bedre, ialfald paa Helgeland. Da beiter man omtrent paa samme strækninger som om vaaren, men høiere tilfjells. Renen finder sin vinterbeite paa øerne i skjærgaarden. Hjorderne svømmer utover — paa enkelte steder en hel mil. Ryker der op styggevir under førden er baade lapper og ren i en vanskelig stilling. Retten til renbeite i skjærgaarden er blit inkskrænket paa grund av mere bebyggelse, hvorav følger at jordmonnet i større utstrækning underlægges kulturen og unddras nomadela-perne. Enkel lapper flytter om vinteren til Sverige med sine ren.

— Hvordan er lapperne tilfreds med den nye hundelov?

— Den nye hundelov er til stor velsignelse for lapperne, skjont loven ikke er blit til som forsvar for os, idet den ikke gir